

Datum
2023-09-26

Diarienummer
ALLM 2023/161

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till ju.L7@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2023/01301

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ "KUNSKAPSKRAV FÖR PERMANENT UPPEHÅLLSTILLSTÅND" (SOU 2023:25)

Jämställdhetsmyndigheten har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på betänkandet "*Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd*". Myndighetens yttrande är avgränsat till i huvudsak de frågor som rör dess verksamhetsområde. Jämställdhetsmyndigheten överlämnar härmed remissvaret.

Generaldirektör Lena Ag har beslutat i detta ärende. Eva Thyselius har varit föredragande

Göteborg 2023-09-26

.....
Generaldirektör Lena Ag

.....

Utredare Eva Thyselius

Jämställdhetsmyndigheten
info@jamstalldhetsmyndigheten.se
Diarienummer: ALLM 2023/161

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till ju.L7@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2023/01301

JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS REMISSVAR PÅ ”KUNSKAPSKRAV FÖR PERMANENT UPPEHÅLLSTILLSTÅND” (SOU 2023:25)

Inledande synpunkter

Jämställdhetsmyndigheten har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på betänkandet ”*Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd*”. Myndighetens yttrande är avgränsat till i huvudsak de frågor som rör dess verksamhetsområde.

Konsekvenser för jämställdheten

Syftet med kunskapskrav för att få permanent uppehållstillstånd är att främja integrationen och ett inkluderande samhälle där individen stärks och ökar sina möjligheter att aktivt delta i samhället.

Jämställdhetsmyndigheten delar utredningens analys att tillräckliga språkkunskaper i svenska och samhällskunskap är en nödvändig förutsättning för att till fullo ha makt både över det egna livet och att utöva inflytande över samhällsutvecklingen

Vi delar också utredningens slutsats att förslaget bedöms påverka jämställdheten negativt. Utrikes födda kvinnors arbetsmarknadsetablering tar längre tid beroende av ett antal faktorer som är både strukturella, organisatoriska och individuella. Utrikes födda kvinnor har kortare

arbetslivserfarenhet än utrikes födda män, de avbryter oftare etableringsprogrammet på grund av föräldraledighet, de har oftare osäkra anställningar¹. De tar merdelen av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Att de föreslagna kunskapsproven beläggs med avgift är även det till nackdel för kvinnor som i genomsnitt har mindre kontantmarginaler än utrikes födda män. Dessa faktorer påverkar möjligheten att lära sig om det svenska samhället och öva språket. De kvinnor som inte klarar kunskapskraven hamnar i en osäker situation med tidsbegränsade uppehållstillstånd.

I så måtto riskerar förslaget att skapa otrygghet och splittring inom familjer när vissa familjemedlemmar beviljas permanent uppehållstillstånd och andra endast tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det är troligt att detta ökar asymmetriska maktrelationer inom familjer med ökat beroende och våldsutsatthet som följd, vilket får negativa konsekvenser inte minst för barn.

Mot denna bakgrund vill Jämställdhetsmyndigheten understryka vikten av att konkreta och riktade åtgärder bör vidtas för att motverka risken att förslaget leder till att kvinnor, äldre och lågutbildade missgynnas.

De nödvändiga åtgärder som behöver vidtas för att kvinnor och män ska ges samma förutsättningar att uppnå kraven för permanent uppehållstillstånd behöver noggrant utarbetas och konkretiseras inför beslut baserat på betänkandet. Kvaliteten och omfattningen på dessa åtgärder blir avgörande för att förslaget ska kunna uppnå sitt syfte och inte leda till indirekt diskriminering av vissa grupper.

¹ Mellan tillit och misstro, Jämställdhetsmyndigheten 2023

Sammanfattande synpunkter

För att utformningen av förslaget inte ska riskera att missgynna kvinnor, äldre eller kortutbildade vill Jämställdhetsmyndigheten understryka vikten av att regeringen inför beslut baserat på betänkandet tar hänsyn till följande:

- Tillse att de riktade åtgärder som ska förhindra att kvinnor, äldre och lågutbildade missgynnas av förslaget utarbetas och omsätts i handling
- Integrera jämställdhetsaspekter i varje del av det slutgiltiga förslagets utformning.
- Beakta förslagets konsekvenser för de jämställdhetspolitiska målen som helhet.
- Texten på sidan 394 behöver korrigeras med rätt information om de sex jämställdhetspolitiska delmålen. Det tycks ha blivit en sammanblandning mellan målen för utgiftsområde 13 och de jämställdhetspolitiska delmålen².

För Jämställdhetsmyndigheten

² Makt, mål och myndighet, -feministisk politik för en jämställd framtid, 2016/17:10

REMISSVAR

230920

Diarienumr: ALLM 2023/161

.....
Lena Ag, Generaldirektör

.....
Eva Thyselius, utredare

I ärendets slutliga handläggning har enhetschef Ida-Maria Linder, strategisk rådgivare Maria Skalin Alströmer samt chefsjuristen Anna Tingbäck deltagit.